

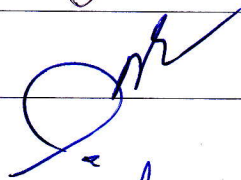

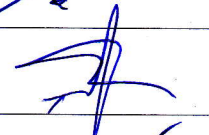
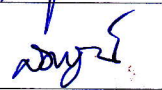
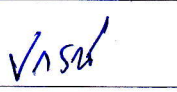

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม COP เรื่อง แนวคิดมาตรฐานสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน
วันพฤหัสบดีที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมกลาง สำนักงานปศุสัตว์เขต ๕

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
๑	นายสากล ชื่นกุล	นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ	
๒	นางปราณี รอดเทียน	นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ	
๓	นายศราวุธ เขียวศรี	นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ	
๔	นายมนตรี นวมจิตต์	นายสัตวแพทย์ชำนาญการ	
๕	นายสุรเชษฐ์ นิจสุชิต	สัตวแพทย์อาวุโส	
๖	นายวรศักดิ์ นะไชย	สัตวแพทย์ชำนาญงาน	
๗	นายสังคีต คุ่มสะอาด	นักวิทยาศาสตร์	
๘	นายสมบูรณ์ เผ่ากันทะ	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๙	นายปกรณ์ เครือแปง	พนักงานผู้ช่วยสัตวบาล	

กิจกรรมกลุ่ม CoP ส่วนสุขภาพสัตว์

สำนักงานปศุสัตว์เขต ๕

หัวข้อ “แนวคิดมาตรฐานสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน”

วันที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมเล็ก (War Room)

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๙ คน

๑. นายสากล ชื่นกุล	นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ	ประธานกลุ่ม
๒. นางปราณี รอดเทียน	นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ	สมาชิกกลุ่ม
๓. นายศราวุธ เขียวศรี	นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ	สมาชิกกลุ่ม
๔. นายมนตรี นวมจิตต์	นายสัตวแพทย์ชำนาญการ	สมาชิกกลุ่ม
๕. นายสุรเชษฐ์ นิจสุขัต	สัตวแพทย์อาวุโส	สมาชิกกลุ่ม
๖. นายวรศักดิ์ นะไชย	สัตวแพทย์ชำนาญงาน	สมาชิกกลุ่ม
๗. นายสังคีต คุ่มสะอาด	นักวิทยาศาสตร์	สมาชิกกลุ่ม
๘. นายสมบูรณ์ เผ่ากันทะ	เจ้าพนักงานสัตวบาล	สมาชิกกลุ่ม
๙. นายปกรณ์ เครือแปก	พนักงานผู้ช่วยสัตวบาล	สมาชิกกลุ่ม

ปัญหา

พื้นที่ภาคเหนือตอนบน ประกอบไปด้วย จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน พะเยา แพร่ น่านและแม่ฮ่องสอน มีสถานพยาบาลสัตว์ที่ขออนุญาตสถานพยาบาลสัตว์รวมทั้งสิ้น ๒๓๒ แห่ง ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๑๒๔ แห่ง ยังประกอบไปด้วย โรงพยาบาลช้างของมูลนิธิเพื่อนช้าง คลินิกช้าง บางช้างแม่แตง คลินิกคุ่มเสือแมริม และคลินิกม้าลำปาง ตลอดจนสถานพยาบาลสัตว์ ตามมาตรา ๔ ของ พ.ร.บ. สถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๓ อีก ๕ แห่ง คือ โรงพยาบาลสัตว์สวนสัตว์เชียงใหม่ โรงพยาบาลสัตว์สวนสัตว์ไนท์ซาฟารี โรงพยาบาลสัตว์เล็กของคณะสัตวแพทย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โรงพยาบาลสัตว์ท้องถิ่นของคณะสัตวแพทย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โรงพยาบาลช้างของ ออป. และโรงพยาบาลสัตว์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปัญหาเกิดจากมีสถานพยาบาลสัตว์ที่รักษาสัตว์หลากหลายชนิดกันมาก ถ้ากำหนดมาตรฐานสถานพยาบาลสัตว์แบบรวมกันหมด กล่าวคือสถานพยาบาลสัตว์ สัตว์แต่ละชนิดใช้มาตรฐานเดียวกันหมด ก็จะมีปัญหาเรื่องเครื่องมือ อุปกรณ์บางอย่างที่เหมาะสมกับสัตว์ชนิดหนึ่งแต่ไม่เหมาะสมกับสัตว์อีกชนิดหนึ่ง เช่น กำหนดให้โรงพยาบาลสัตว์แบบมีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้ำคินต้องมีเครื่องดมยาสลบ ในกรณีช้างก็คงดมยาสลบไม่ได้ หรือให้มีตู้แช่ซาก กรณีช้างคงแช่ช้างทั้งตัวหรือบางส่วนก็ทำได้ยาก พื้นที่ที่ใช้เป็นสถานพยาบาลสัตว์ก็ต้องมีความแตกต่างกันไปตามชนิดสัตว์

ข้อสรุป

“แนวคิดมาตรฐานสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน” สรุปว่าต้องกำหนดมาตรฐานสถานพยาบาลสัตว์แยกตามชนิดสัตว์ ดังนี้

๑. สถานพยาบาลสัตว์เล็ก ได้แก่ สุนัข แมว และสัตว์ exotic pet
๒. สถานพยาบาลช้าง
๓. สถานพยาบาลม้า
๔. สถานพยาบาลเสือเสือ
๕. สถานพยาบาลสัตว์ใหญ่ ได้แก่ โค กระบือ แพะ แกะ และสุกร
๖. สถานพยาบาลสัตว์ป่า (สวนสัตว์)

ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge)

จากการที่สมาชิกกลุ่มชุมชนนักปฏิบัติ (COP) ส่วนสุขภาพสัตว์ได้ประชุมพบปะสนทนา และแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกันในประเด็น “แนวคิดมาตรฐานสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน” ได้ข้อสรุปว่าต้องกำหนดมาตรฐานสถานพยาบาลสัตว์แยกตามชนิดสัตว์ ดังต่อไปนี้

๑. สถานพยาบาลสัตว์เล็ก ได้แก่ สุนัข แมว และสัตว์ exotic pet แบ่งเป็นแบบที่ไม่มีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืนและมีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืน

๑.๑ สถานพยาบาลสัตว์เล็กที่ไม่มีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืน ต้องมีดังนี้

- ๑.๑.๑ พื้นที่ใช้สอยไม่น้อยกว่า ๔๐ ตารางเมตร
- ๑.๑.๒ ห้องตรวจโรคหรือห้องรักษาที่มิดชิด สะอาดไม่มีกลิ่นอับ
- ๑.๑.๓ ห้องผ่าตัดแยกเป็นสัดส่วนมิดชิดและเป็นห้องปลอดเชื้อ
- ๑.๑.๔ โต๊ะสำหรับผ่าตัดและรักษา
- ๑.๑.๕ เครื่องมือทั่วไปและเครื่องมือผ่าตัดเพียงพอ
- ๑.๑.๖ Autoclave
- ๑.๑.๗ กล้องจุลทรรศน์
- ๑.๑.๘ ยาที่จำเป็นอย่างเพียงพอ
- ๑.๑.๙ ถังออกซิเจนสำหรับพร้อมใช้งาน
- ๑.๑.๑๐ การเก็บและกำจัดขยะมูลฝอยที่ติดเชื้อและไม่ติดเชื้ออย่างถูกต้อง
- ๑.๑.๑๑ คอกหรือกรงในขนาดที่เหมาะสมกับชนิดสัตว์
- ๑.๑.๑๒ ผู้ประกอบวิชาชีพชั้นหนึ่งอย่างน้อย ๑ คน

๑.๒ สถานพยาบาลสัตว์เล็กที่มีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืน ต้องมีดังนี้

- ๑.๒.๑ พื้นที่ใช้สอยไม่น้อยกว่า ๑๘๐ ตารางเมตร
- ๑.๒.๒ ห้องตรวจโรคหรือห้องรักษาที่มิดชิด สะอาดไม่มีกลิ่นอับ
- ๑.๒.๓ ห้องผ่าตัดแยกเป็นสัดส่วนมิดชิดและเป็นห้องปลอดเชื้อ
- ๑.๒.๔ การเก็บและกำจัดขยะมูลฝอยที่ติดเชื้อและไม่ติดเชื้ออย่างถูกต้อง
- ๑.๒.๕ สถานที่สำหรับใช้เป็นที่พักสัตว์ป่วยต้องเป็นห้องที่มีประตูปิดเปิดได้ สามารถควบคุมเสียงและกลิ่นไม่ให้รบกวนก่อความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น
- ๑.๒.๖ ระบบระบายอากาศที่ดี มีระบบการทำลายเชื้อโรคแพร่กระจายเชื้อโรคได้ แยกที่พักสัตว์ป่วยติดเชื้อและไม่ติดเชื้อออกจากกัน
- ๑.๒.๗ คอกหรือกรงในขนาดที่เหมาะสมกับชนิดสัตว์ตามจำนวนที่ได้รับอนุญาต
- ๑.๒.๘ ห้องเอกซเรย์ ห้องผ่าตัด และห้องปฏิบัติการเป็นสัดส่วน มิดชิด ควบคุม ป้องกันการแพร่เชื้อไปยังสัตว์ป่วยที่มารับบริการ
- ๑.๒.๙ เครื่องมือและเครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน
- ๑.๒.๑๐ เครื่องมือและเครื่องใช้ในการผ่าตัดได้มาตรฐาน
- ๑.๒.๑๑ เครื่องดมยาสลบที่ได้มาตรฐาน
- ๑.๒.๑๒ เครื่องเอกซเรย์ได้มาตรฐาน
- ๑.๒.๑๓ เครื่องตรวจเลือด

๑.๒.๑๔ เครื่องอุลตราซาว

๑.๒.๑๕ Autoclave

๑.๒.๑๖ กล้องจุลทรรศน์

๑.๒.๑๗ ชุดใส่ท่อหายใจ อุปกรณ์ช่วยหายใจ เครื่องดูดเสมหะ ออกซิเจน และถังออกซิเจน สำหรับพร้อมใช้งาน

๑.๒.๑๘ ตู้แช่แข็งสำหรับเก็บซากสัตว์

๑.๒.๑๙ ห้องฝึกผู้ประกอบการสัตวแพทย์

๑.๒.๒๐ ผู้ประกอบวิชาชีพชั้นหนึ่งอย่างน้อย ๒ คน กรณีมีที่พักระหว่างป่วยไม่เกิน ๑๐ ที่ และ ๓ คนกรณีมีที่พักระหว่างป่วยเกิน ๑๐ ที่

๒. สถานพยาบาลช้าง แบ่งเป็นแบบที่ไม่มีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืนและมีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืน

๒.๑ สถานพยาบาลช้างที่ไม่มีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืนต้องมีดังนี้

๒.๑.๑ พื้นที่ใช้สอยไม่น้อยกว่า 5 ไร่

๒.๑.๒ โรงเรือนและของบังคับช้างสำหรับรักษาช้าง

๒.๑.๓ คอกที่แน่นหนาเหมาะสมสำหรับกักขังช้าง

๒.๑.๔ เครื่องมือและเวชภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานและเพียงพอ

๒.๑.๕ Autoclave

๒.๑.๖ ผู้ประกอบวิชาชีพชั้นหนึ่งอย่างน้อย ๑ คน

๒.๒ สถานพยาบาลช้างที่มีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืนต้องมีดังนี้

๒.๒.๑ พื้นที่ใช้สอยไม่น้อยกว่า ๒๐ ไร่

๒.๒.๒ โรงเรือนและของบังคับช้างสำหรับรักษาช้าง

๒.๒.๓ คอกที่แน่นหนาเหมาะสมสำหรับกักขังช้างป่วย ตามจำนวนที่ขออนุญาต

๒.๒.๔ เครื่องมือและเวชภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานและเพียงพอ

๒.๒.๕ เครื่องมือผ่าตัดที่ได้มาตรฐาน

๒.๒.๖ เตียงผ่าตัดช้าง

๒.๒.๗ เอกซเรย์

๒.๒.๘ อุลตราซาว

๒.๒.๙ เครื่องตรวจเลือด

๒.๒.๑๐ Autoclave

๒.๒.๑๑ กล้องจุลทรรศน์

๒.๒.๑๒ ผู้ประกอบวิชาชีพชั้นหนึ่งอย่างน้อย ๒ คน กรณีมีที่พักระหว่างป่วยไม่เกิน ๑๐ ที่ และ ๓ คนกรณีมีที่พักระหว่างป่วยเกิน ๑๐ ที่

๓. สถานพยาบาลม้า แบ่งเป็นแบบที่ไม่มีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืนและมีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืน

๓.๑ สถานพยาบาลม้า แบบไม่มีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืน ต้องมีดังนี้

๓.๑.๑ ต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๑ ไร่

๓.๑.๒ โรงเรือนและของบังคับม้าสำหรับรักษาม้า

๓.๑.๓ คอกที่เหมาะสมสำหรับขังม้า ขนาด ๓ x ๔ เมตร

๓.๑.๔ เครื่องมือและเวชภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานและเพียงพอ

๓.๑.๕ Autoclave

๓.๒ สถานพยาบาลม้า ที่มีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืน ต้องมีดังนี้

๓.๒.๑ พื้นที่ใช้สอยไม่น้อยกว่า ๒ ไร่

๓.๒.๒ โรงเรือนและของบังคับสำหรับรักษาม้า

๓.๒.๓ คอกที่แน่นหนาเหมาะสมสำหรับกักขังม้าป่วย ตามจำนวนที่ขออนุญาต

๓.๒.๔ เครื่องมือและเวชภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานและเพียงพอ

๓.๒.๕ เครื่องมือผ่าตัดที่ได้มาตรฐาน

๓.๒.๖ เตียงผ่าตัดม้า

๓.๒.๗ เอกซเรย์

๓.๒.๘ อุลตราซาว

๓.๒.๙ เครื่องตรวจเลือด

๓.๒.๑๐ เครื่องดมยาสลบที่ได้มาตรฐาน

๓.๒.๑๑ Autoclave

๓.๒.๑๒ กล้องจุลทรรศน์

๓.๒.๑๓ ผู้ประกอบวิชาชีพชั้นหนึ่งอย่างน้อย ๒ คน กรณีมีที่พักระหว่างป่วยไม่เกิน ๑๐ ที่ และ ๓

คนกรณีมีที่พักระหว่างป่วยเกิน ๑๐ ที่

๔. สถานพยาบาลสัตว์เสื่อ แบ่งเป็นแบบที่ไม่มีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืนและมีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืน สถานพยาบาลเสื่อส่วนใหญ่จะเป็นการดูแลลูกเสื่อที่แม่ไม่ยอมดูแล ส่วนเสื่อตัวใหญ่จะอยู่ในกรงเดิม เสื่อก็คือ แมวตัวใหญ่นั้นเอง

๔.๑ สถานพยาบาลเสื่อ แบบที่ไม่มีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืน ต้องมีดังนี้

๔.๑.๑ เหมือนหัวข้อ ๑.๑.๑ - ๑.๑.๑๒

๔.๑.๒ ตู้บอนบาลลูกเสื่อ

๔.๒ สถานพยาบาลเสื่อ แบบที่มีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืน ต้องมีดังนี้

๔.๒.๑ เหมือนกับข้อ ๑.๒.๑-๑.๒.๑๗ และ๑.๒.๑๙-๑.๒.๒๐

๔.๒.๓ ตู้บอนบาลลูกเสื่อ

๔.๒.๔ ห้องแช่แข็งสำหรับเก็บซาก

๕. สถานพยาบาลสัตว์ใหญ่ ได้แก่ โค กระบือ แพะ แกะ และสุกร ส่วนใหญ่จะให้บริการถึงฟาร์มปศุสัตว์ แบ่งเป็นแบบที่ไม่มีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืนและมีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้าง

๕.๑ สถานพยาบาลสัตว์ใหญ่ แบบที่ไม่มีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืน ต้องมีดังนี้

๕.๑.๑ เหมือนกับข้อ ๓.๑.๑-๓.๑.๕

๕.๒ สถานพยาบาลสัตว์ใหญ่ แบบที่มีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืน ต้องมีดังนี้

๕.๒.๑ เหมือนกับข้อ ๓.๒.๑-๓.๒.๕ , ๓.๒.๗-๓.๒.๘ และ ๓.๒.๑๐-๓.๒.๑๓

๖. สถานพยาบาลสัตว์ป่า (สวนสัตว์) สัตว์ส่วนใหญ่อยู่ในกรง ถ้าเป็นมากก็นำมาพักค้างที่โรงพยาบาล

๖.๑ สถานพยาบาลสัตว์ป่า แบบที่ไม่มีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืน ต้องมีดังนี้

๖.๑.๑ เหมือนหัวข้อ ๑.๑.๑ - ๑.๑.๑๒

๖.๒ สถานพยาบาลสัตว์ป่า แบบที่มีที่พักระหว่างป่วยไว้ค้างคืน ต้องมีดังนี้

๖.๒.๑ เหมือนกับข้อ ๑.๒.๑-๑.๒.๑๗ และ๑.๒.๑๙-๑.๒.๒๐

๖.๒.๒ ห้องแช่แข็งสำหรับซาก

ข้อเสนอแนะ

ควรจะกำหนดมาตรฐานสถานพยาบาลสัตว์เป็นชนิดสัตว์ เน้นเฉพาะสัตว์ที่สำคัญ เช่น โรงพยาบาลสัตว์เล็ก ได้แก่ สุนัข แมว และสัตว์ exotic pet โรงพยาบาลช้าง คลินิกม้า คลินิกเสื่อ โรงพยาบาลสัตว์ใหญ่ ได้แก่ โค กระบือ แพะ แกะ สุกร และโรงพยาบาลสัตว์ป่า (สวนสัตว์) กำหนดตามความเหมาะสมของสัตว์แต่ละชนิด แล้วนำเสนอผู้มีอำนาจออกระเบียบมารับรอง

ภาพทำ COP

